

9. 6. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obchodní tajemství a know-how podnikatele v ohrožení aneb pomůže nám předsmulvná odpovědnost?

Nový občanský zákoník zavádí nový institut nejen pro ochranu práv smluvní strany, která důvodně očekávala uzavření smlouvy a jejíž neuzavřením jí byla způsobena škoda, ale i její obranu ve formě práva žádat náhradu škody za porušení povinnosti smluvní strany jednat v obchodním styku poctivě. Důležitou součástí této kvazikontraktní odpovědnosti je taktéž ochrana důvěrných údajů nebo sdělení mezi podnikateli, tedy hospodářsky významných informací. Jak tedy zodpovědně přistupovat k uzavírání smlouvy a současně chránit obchodní tajemství a know-how?

V ustanoveních § 1728 - 1730 nového občanského zákoníku (dále jen „**zákon**“ či „**NOZ**“) se skrývá jak ochrana proti nepoctivému jednání smluvní strany spočívající v zdánlivém vyjednávání o smlouvě, v odepření uzavřít smlouvu ve chvíli, když se uzavření jeví jako vysoce pravděpodobné, nesplnění informační povinnosti a také v ochraně proti zneužití hospodářsky cenných informací získanými druhou stranou během vyjednávání o smlouvě. Zmíněné skutečnosti označujeme jako 4 skutkové podstaty předsmulvné odpovědnosti.

Z textu jednotlivých ustanovení okamžitě vyzorujeme užívání obecných termínů, kdy vágnímu vymezení jednotlivých skutkových podstat nahrává skutečnost, že institut předsmulvné odpovědnosti, tedy *culpa in contrahendo* (jako jeden z mála) zasahuje do autonomie vůle typické pro uplatňování soukromoprávních vztahů, tedy principu možnosti svobodného rozhodnutí kohokoliv, zda smlouvu se smluvní stranou uzavře či nikoliv.

Pro podnikatele patrně nejdůležitější skutková podstata předsmulvné odpovědnosti je ochrana hospodářsky významných informací, a to zejména **obchodního tajemství a know-how**. Při jednání o smlouvě se každá strana snaží získat co nejvíce informací, aby zjistila vše potřebné k rozhodnutí, zda danou smlouvu opravdu chce uzavřít a druhá strana se jí v rámci ochrany hospodářsky významných informací snaží poskytnout jen a pouze informace podle jejího názoru nutné k tomu, aby tato smlouva byla uzavřena. Bezpochyby se tyto dva názory denně v praxi střetávají při realizování vyjednávání o uzavření smluv.

Jaké informace musí být mezi podnikateli sděleny

Obecně lze říci, že konkrétní zákonné vymezení neexistuje, zákon rozhodně nevyjmenovává jednotlivé informace, které jsou povinny si strany sdělit. Zákon hovoří jen o sdělení informací

skutkových a právních tak, aby se druhá smluvní strana mohla přesvědčit o možnosti uzavřít **platnou smlouvu** (§ 1728 odst. 2 NOZ). Neplatnost právního jednání, tedy i smlouvy, způsobuje řada důvodů. Strany si tedy musí sdělit informace tak, aby druhá strana nebyla uvedena v omyl o rozhodující skutečnosti či aby nebyla uvedena v omyl lští. Takový omyl by se mohl týkat i nepodstatné okolnosti. Nutno však podotknout, že uvedené druhy jednání způsobují pouze neplatnost relativní, tedy smlouva bude platná, dokud se strana, která neplatnost nezapříčinila, u soudu nedovolá určení její neplatnosti. Zákon zná taktéž neplatnost absolutní, tedy situaci, kdy v civilním řízení soudním není nutné neplatnost daného právního jednání ani navrhopat, neplatnost způsobuje však pouze takové jednání, které se zjevně přiči dobrým mravům, anebo (slučovací i vylučovací poměr) které odporuje zákonu a narušuje veřejný pořádek či jde o plnění od počátku nemožné. Jak je zřejmé, míra excesu musí být dostatečná na to, aby ji bylo možné podřadit pod neplatnost absolutní.

Povinnost sdělit konkrétní informace

Při vymezení rámce informací, které je strana povinna sdělit, nesmí být opomenuto, že v právním styku mezi podnikateli se přihlíží taktéž k obchodním zvyklostem zachovávaným obecně, anebo v určitém podnikatelském odvětví, jako k jednomu z pramenů práva. Takovéto informace se budou velmi lišit s každým druhem podnikání i každým typem smlouvy, lze však dovodit, že naprostým minimem je podstatná náležitost smlouvy, a to vymezení obsahu smlouvy, tedy o základní rysy smlouvy.

Pro jasnější představu je vhodné uzavřít po úvodním jednání s osobou, která jeví zájem o uzavření smlouvy, **smlouvu o průběhu kontraktace a smlouvu o mlčenlivosti**, která by měla pod sankcí smluvní pokuty odradit druhou stranu od porušení takovéhoho ujednání. Do smlouvy o průběhu kontraktace mezi podnikateli je taktéž vhodné vložit ustanovení vylučující použití zvyklostí obecných či zvyklostí v konkrétním právním odvětví a jejich nahrazení např. obecnými obchodními podmínkami INCOTERMS.

Vznik předmluvní odpovědnosti zneužitím či prozrazením informací

Vznik a posuzování předmluvní odpovědnosti bude velmi záležet na každém jednotlivém případě a jejímu dokazování velmi pomůže mimo jiné i pečlivé uchovávání všech informací souvisejících s kontraktačním procesem.

Příkladem takové předmluvní odpovědnosti zneužitím či prozrazením informací může být zneužití či prozrazení informací získaných během akvizice závodu konkurenta, kdy jednotlivé části *due diligence* jsou určeny k tomu, aby kupující získal představu o kvalitách ale i nedostatcích závodu, jehož koupí zvažuje a získané důvěrné informace musí strana chránit proti zneužití či vyzrazení.

Dokazování v rámci předmluvní odpovědnosti a výše náhrady škody

Dokazování předmluvní odpovědnosti nebude v konkrétních případech snadné, zvláště proto, že je na poškozeném, aby unesl důkazní břemeno, a to nejen, že strana prozradila či zneužila informaci, ale současně musí prokázat i to, že se takové informace zmocnila během jednání o smlouvě.

Smluvní strany si mohou vést záznamy o informacích jim sdělených během vyjednávání o smlouvě. Sankcí za vyzrazení důvěrného údaje nebo sdělení zná zákon jen vydání obohacení, kterého tím vyzrazující strana získala. Zákon však nemyslí na označení a definici důvěrného údaje nebo sdělení, předvídaným je tedy důsledek zpochybňování důvěrnosti a současně neobdržení majetkového prospěchu. V takovém případě přichází v úvahu obecný nárok na náhradu škody či nárok na náhradu škody porušením dobrých mravů (§ 2909 NOZ), který však značně ztěžuje pozici poctivé strany tím, že musí prokázat úmysl škůdce ji poškodit.

Smluvní strany si však smlouvou mohou v mezích zákona upravit způsob, jakým bude uzavřena smlouva, jaké informace si v průběhu uzavírání smlouvy poskytnou a taktéž jak s takovými informacemi mohou strany naložit. Jak již bylo výše zmíněno, domnívám se, že ideálním nástrojem pro předejití nepříznivým důsledkům nepoctivého jednání druhé smluvní strany je ideální uzavřít smlouvu o průběhu kontraktace a smlouvu o mlčenlivosti, které zcela vyjasní obecné pojmy v konkrétní situaci a dají poškozenému nástroj obrany žalobou na porušení konkrétních ustanovení smlouvy.

Petr Uklein,
právní asistent

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)